

Oslo avtalen

Hvor lenge vil vår utenrikspolitiske linje fortsette før vi får et sporskifte basert på realiteter?

Av BJARNE BJELLAND Hafrsfjord

Onsdag var det 30 år siden Oslo-avtalen mellom Israel og palestinerne ble forseglet under en seremoni på plenen utenfor Det hvite hus i Washington etter en lang prosess hvor Norge var involvert i rollen som fredsforhandler. Israels statsminister Yitzhak Rabin og palestinerne leder Yasser Arafat tok hverandre i hånden ute på plenen foran Det hvite hus. USAs president Bill Clinton var vert og vitne til seansen. Ute på plenen var også den norske utenriksministeren, den gang Johan Jørgen Holst som hadde hatt en betydelig rolle å få Oslo-avtalen på plass. Rabin, Perez og Arafat fikk Nobels fredspris året etter. Rett før sin død i 94 fikk Holst vite at han også var nominert til Nobels fredspris.

Oslo Avtalen var en anerkjennelse for begge parter og det var opp til partene selv å bli enige om en to-stat-løsning.

De faktiske forhold i Judea og Samaria i dag og den siste tiden gir ikke akkurat noen grunn til fortsatt å ha tro på noen tostatsløsning i området. I de områdene som den palestinske staten var tiltenkt å skulle opprettes, er det i dag islamske terrorgrupper som opererer sammen med Hamas. Den palestinske lederen Mahmoud Abbas har ikke lenger autoritet og støtte til å inngå noen avtaler eller styre dette territoriet. Slik situasjonen nå er, har Israel nok med å forsvare sine egne innbyggere mot terror fra disse områdene. Iran har også fått et fotfeste i disse områdene og står bak finansiell støtte til våpen og terror. Flere militser og væpnede gjenger opererer for tiden i de nordlige delene av Vestbredden, mens PA ikke gjør noe for å tøyte terroristene eller hindre dem i å angripe israelske sivile og soldater.

Å levere noe landområde til de palestinske myndigheter vil gjøre at palestina-araberne som bor der kommer i hendene på kriminelle gangstere og terror gjenger.

Kommentarene om Oslo-avtalen på hjemlige trakter fra statsministeren,

tidligere utenriksminister, tidligere redaktører, forfattere, leder i Kirkens nødhjelp og andre, ser stort sett på Oslo-avtalen som et mislykket prosjekt. I etterpåklokskapens tanke-gods får Israel mest skyld for at det gikk galt, men dette er noe som vi i Norge er vant med.

Dagsavisen snakket med vår utenriksminister som hadde følgende kommentar til uttalelsene.

– I lys av den negative utviklingen og manglende fremgang i freds-prosessen forstår jeg hvorfor noen feller en slik dom over avtalen. Men Oslo-avtalen har fortsatt relevans, sier hun. Huitfeldt kaller avtalen et stort gjennombrudd og viser til at den har bidratt til etablering av et palestinsk helse-vesen, utdannings-system, vann-forsyning og elektrisitets-forsyning. Tiden er imidlertid i ferd med å renne ut for en tostatsløsning, mener hun. Jeg er enig i at utviklingen går i retning av en én-statsrealitet hvor det ikke er like rettigheter for alle som bor der. Men det er ikke for sent å etablere to stater dersom det er politisk vilje til en slik løsning, sier Huitfeldt.

Huitfeldts forgjenger som utenriks-minister, Ine Eriksen Søreide (H), mener også at Oslo-avtalen fortsatt er

viktig. – Oslo-avtalene var av-gjørende ved at de endret PLOs strategi fra væpnet frigjøringskamp til bygging av en nasjonalstat, og at de fikk Israel til å gå med på prinsippet om en deling av mandatområdet, sier hun til NTB. Selv om situasjonen er fastlåst, er det ikke noe realistisk alternativ til en fremforhandlet tostatsløsning, mener Søreide.

Uansett nye opplysninger og at vi nå lærer mer av tidligere feil begått av norske politikere, virker det som om utenriksministeren fortsatt klamrer seg til det norske sporet skal fortsette som før. Utenriksministeren sier at "tiden imidlertid er i ferd med å renne ut". Sannheten er at tiden er rent ut for mange år siden for noen tostatsløsning.

Søreide sine betraktninger speiler at hun ikke har forandret noe på sitt syn fra tidligere.

Hvor lenge vil vår utenrikspolitiske linje fortsette før vi får et sporskifte basert på realiteter? Er det jobben som leder i giverlandsgruppen som hindrer dette?